

Bruxelles, 6. prosinca 2023.
(OR. en)

16388/23

AGRI 790
AGRIFIN 153
AGRIORG 148

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije

Predmet: Stanje na tržištima, osobito nakon invazije na Ukrajinu
– informacije Komisije i država članica
– razmjena mišljenja

S obzirom na sastanak Vijeća (poljoprivreda i ribarstvo) 10. i 11. prosinca 2023. za delegacije se u Prilogu nalazi informativni dokument koji sadrži sažetak pisanih doprinosa država članica o navedenoj temi i pitanje koje je predsjedništvo predložilo kako bi se usmjerila rasprava.

1. Budući da 2023. ide svojem kraju, nekoliko država članica u svojim je pisanim doprinosima¹ izvijestilo da je stanje na poljoprivrednim tržištima Unije i dalje teško. Unatoč određenom smanjenju troška važnih ulaznih sirovina u usporedbi s prethodnom godinom, troškovi energije, gnojiva i hrane za životinje i dalje su visoki, što opterećuje nekoliko sektora s obzirom na to da se povećanje troškova gotovo ne odražava u cijenama isplaćenima poljoprivrednicima. Zbog niza čimbenika, uključujući stanje u Ukrajini, usporavanje svjetskoga gospodarstva i novija geopolitička kretanja na Bliskom istoku, u kombinaciji s nepovoljnim vremenskim i klimatskim prilikama, bolestima životinja i sanitarnim problemima, profitne marže u poljoprivredi i prihodi poljoprivrednika općenito su niski. Neke države članice čak su izvijestile da je u nekim slučajevima napuštena proizvodnja, posebno uzgoj stoke. Iz toga slijedi da je pomoć iz ZPP-a i dalje ključna za održavanje sigurnosti opskrbe hranom u Uniji.
2. To je posebno važno za ratarske kulture u kojima je trošak unaprijed nabavljenih ulaznih sirovina bio prilično visok, dok su se, kao što je nekoliko država članica izvijestilo, cijene isplaćene poljoprivrednicima znatno smanjile tijekom 2023. zbog niza razloga. Nekoliko država članica izvijestilo je i o padu prinosa, posebno zbog ekstremnih vremenskih uvjeta, i povećane konkurencije zbog uvoza iz trećih zemalja. Neke države članice izvješćuju o kontinuiranim problemima zbog velikog priljeva pošiljaka iz Ukrajine i nedostatka dostatnih skladišnih kapaciteta. Čini se da je to u nekim slučajevima utjecalo na uobičajene trgovinske tokove unutar EU-a. Tijekom rasprave Posebnog odbora za poljoprivredu nekoliko država članica ponovilo je svoj poziv na ukidanje jednostranih zabrana ukrajinskog izvoza.
3. S pozitivne strane, niz država članica prijavio je čak blago povećanje cijena mlijeka i mliječnih proizvoda, koje su i dalje ispod razine iz prošle godine. No, neke druge države članice napomenule su da su tijekom istog razdoblja njihovi proizvođači bili primorani prodavati svoje mlijeko po cijenama nižima od troškova.

¹ 16122/23.

4. Doista, nekoliko je država članica izvijestilo da su profitne marže drugih stočarskih proizvoda također pod pritiskom ne samo zbog toga što su troškovi hrane za životinje i dalje visoki, nego i zbog izbijanja bolesti životinja u nekim dijelovima Unije, i to afričke svinjske kuge, ptičje gripe i bolesti plavog jezika.
5. Nekoliko država članica izvijestilo je da su tržišta voća, povrća i drugih specijaliziranih usjeva bila znatno pogođena nepovoljnim vremenskim uvjetima, uz visoke troškove energije i prerade, što je smanjilo profitabilnost njihove proizvodnje. Države članice izvijestile su i o znatnom smanjenju konzumacije vina i ekoloških proizvoda zbog, među ostalim, usporavanja gospodarstva i inflacije zbog kojih su potrošači bili prisiljeni zanemariti kupnju svježih i drugih prehrambenih proizvoda visoke vrijednosti.
6. Nekoliko država članica izvijestilo je i da je brzo povećanje kamatnih stopa još jedno opterećenje za poljoprivredu, posebno za poljoprivredna gospodarstva koja su ulagala i brzo rasla. Ako kamatne stope dugo ostanu visoke, mogle bi se propustiti mogućnosti za poljoprivredni razvoj.
7. S obzirom na navedene informacije smatra se prikladnim održati političku raspravu usmjerenu na glavne čimbenike koji utječu na marže i profitabilnost poljoprivrede u EU-u te na prihod europskih poljoprivrednika. U kombinaciji s raspravom o prvoj godini provedbe strateških planova u okviru ZPP-a takva bi razmjena mišljenja mogla biti korisna za pravodobno i djelotvorno rješavanje navedenih problema i izazova u okviru ZPP-a.
8. U tom pogledu predsjedništvo poziva delegacije da tijekom ministarske rasprave razmotre pitanje navedeno u nastavku:

„S obzirom na trenutačnu međunarodnu situaciju i makroekonomske prognoze, koji su glavni čimbenici koje su utvrdile države članice, a koji kratkoročno do srednjoročno mogu znatno utjecati na poljoprivredna tržišta te na marže i profitabilnost europske poljoprivrede?“